

Sygn. akt I ACa 269/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Bogusław Dobrowolski
Sędziowie	:	SSA Irena Ejsmont - Wiszowata SSO del. Jacek Malinowski (spr.)
Protokolant	:	Łukasz Patejuk

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2018 r. w Białymstoku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **w W.**

przeciwko **M. W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 31 stycznia 2018 r. sygn. akt I C 572/17

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punkcie I w ten sposób, że zasądza od pozwanego M. W. na rzecz powoda (...)w W. kwotę 110.310,41 (sto dziesięć tysięcy trzysta dziesięć 41/100) zł wraz z odsetkami w wysokości 4- krotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego jednak nie wyższych niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 99.075,84 zł do dnia zapłaty;**

b) **w punkcie II w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.371 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;**

II. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.004 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej.**

B. I. E. J. M.

UZASADNIENIE

Powód (...) w W. (w dalszej części: Bank) wniósł o zasądzenie od pozwanego M. W. kwoty 99.075,84 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia 7 czerwca 2016 r. do dnia 2 czerwca 2017 r. w kwocie 11.234,57 zł oraz dalszymi od dnia 3 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i kosztami odpisów pełnomocnictw w wysokości 1,23 zł.

W uzasadnieniu pozwu podał, że kwota dochodzonego roszczenia stanowi sumę niespłaconego kapitału w wysokości 99.075,84 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia 7 czerwca 2016 r. do dnia 2 czerwca 2017 r. w kwocie 11.234,57 zł oraz dalszymi od dnia 3 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty, powstała w wyniku wypowiedzenia pozwanemu przez niego umowy nr (...) o wydanie i używanie karty kredytowej (...) S.A.

Nakazem zapłaty z dnia 28 sierpnia 2017 r. wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy uwzględnił żądanie pozwu w całości.

Pozwany M. W. w sprzeciwie od nakazu zapłaty, negując fakt skutecznego wypowiedzenia mu umowy domagał się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił powództwo, zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok ten został wydany w oparciu o następujące ustalenia i ocenę prawną.

W dniu 9 lutego 2006 r. M. W. zawarł z (...) w W. umowę nr (...) o wydanie i używanie karty kredytowej (...), na mocy której Bank wydał mu kartę uprawniającą do transakcji płatniczych w ramach limitu kredytu na warunkach określonych w umowie i regulaminie. Limit kredytu został ustalony na kwotę 100.000 zł (§ 1 ust. 1 pkt 1 umowy).

Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy M. W. zobowiązał się do spłaty zadłużenia z tytułu używania karty w sposób i w terminie określonym w Regulaminie.

W § 19 ust. 1 umowy wskazano, że Bank może wypowiedzieć z zachowaniem 1 miesiąca (30 dni) umowę tylko z ważnych powodów, w szczególności gdy posiadacz/użytkownik karty rażąco naruszał postanowienia Regulaminu lub umowy, bądź też w przypadku utraty przez niego zdolności kredytowej.

W ust. 2 § 19 określono nadto, że wypowiedzenie umowy przez Bank może nastąpić w przypadku, gdy posiadacz karty zalega ze spłatą dwóch minimalnych kwot do zapłaty, przy czym w opisanym przypadku wypowiedzenie powinno być poprzedzone wezwaniem do zapłaty w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy.

M. W. nie uregulował w terminach określonych w wyciągach operacji na karcie kredytowej za miesiąc czerwiec – wrzesień 2016 r. minimalnych kwot spłaty. Zaległa minimalna kwota do zapłaty na dzień 8 lipca 2016 r. wynosiła 8.732,12 zł; na dzień 8 sierpnia 2016 r. –j 13.509,41 zł i na dzień 9 września 2016 r. – 18.502,71 zł. Kwota całkowitego zadłużenia pozwanego na dzień 9 września 2017r. wyniosła 102.438,64 zł.

Informacje dotyczące rozliczeń operacji na karcie kredytowej były wysyłane przez Bank na adres zamieszkania pozwanego, tj. ul. (...) w D..

(...) w piśmie z dnia 12 września 2016 r. skierował do pozwanego na adres jego zamieszkania przy ul. (...) w D. oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o wydanie i używanie karty kredytowej (...) za dwumiesięcznym okresem wypowiedzenia z powodu negatywnej oceny jego zdolności kredytowej.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, że wniesione powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu powód nie wykazał faktów, z których wywodził korzystne dla siebie skutki prawne. Wprawdzie przedstawił poświadczoną za zgodność w trybie art. 129 § 2 k.p.c. treść umowy nr (...), jak też zestawienie operacji wykonanych przez pozwanego kartą kredytową w latach 2010-2016, tym niemniej zignorował – w świetle zarzutu strony przeciwnej – konieczność udowodnienia zachowania właściwej dla łączącej strony umowy i zgodnej z nią procedury wypowiedzenia umowy z dnia 9 lutego 2006 r. W ocenie powoda okoliczność tę potwierdzać miało pismo z dnia 12 września 2016 r. zawierające oświadczenie Banku o wypowiedzeniu umowy o wydanie i używanie karty kredytowej za dwumiesięcznym okresem z powodu negatywnej oceny zdolności kredytowej M. W., które wysłano 14 września 2016 r. na adres jego zamieszkania w miejscowości D..

Sąd nie negując wskazanych okoliczności, które znalazły potwierdzenie w okazanych na rozprawie w dniu 17 stycznia 2018 r. oryginałach dokumentów, nie zgodził się z twierdzeniem o dochowaniu przez powoda pozostałych warunków wypowiedzenia określonych w § 19 łączącej strony umowy, koniecznych dla stwierdzenia jego skuteczności. Wskazał, że zgodnie z ust. 2 i 3 tego paragrafu wypowiedzenie umowy przez Bank powinno bowiem nastąpić za jednomiesięcznym terminem po uprzednim wezwaniu pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni zaległości w postaci dwóch minimalnych kwot do zapłaty. W związku z zanegowaniem przez pozwanego otrzymania przedmiotowego wezwania, po stronie powodowej powstała procesowa powinność dowiedzenia swej racji w omawianym zakresie. W ocenie Sądu powód nie sprostał powyższemu obowiązkowi. Załączył bowiem do akt wyłącznie pismo wygenerowane z systemu teleinformatycznego Banku datowane na dzień 5 stycznia 2018 r., z którego wynika, że w terminie 14 dni pozwany winien zapłacić 4.699,03 zł z tytułu nieuiszczenia do dnia 10 lipca 2016 r. minimalnej kwoty do zapłaty, zaś brak wpłaty może spowodować wypowiedzenie umowy. Istotne jest to, że dane zawarte w tymże piśmie pozostają w opozycji do informacji wynikających z niekwestionowanych przez stronę przeciwną wyciągów operacji bankowych na karcie kredytowej pozwanego, z których wynika, że na dzień 8 lipca 2016 r. kwota minimalna do zapłaty wynosiła nie 4.699,03 zł, a 8.732,12 zł. W świetle danych z wyciągów, przy uwzględnieniu warunków określonych w § 19 ust. 2 umowy nr (...), niezrozumiałym jest zatem wystosowanie przez Bank wezwania do zapłaty 4.699,03 zł, i to w terminie nie 7, lecz 14 dni. Z tego też względu zdaniem Sądu nie sposób nie zgodzić się z pozwanym, że treść wygenerowanego pisma budzi poważne wątpliwości pod względem jego rzetelności. Tym bardziej, że nie sposób jednoznacznie i ponad wszelką wątpliwość stwierdzić, kiedy faktycznie ono powstało. Za nieprzekonującą Sąd uznał argumentację strony powodowej – zwłaszcza przy jednoczesnej deklaracji dysponowania oryginałem dokumentu – jakoby widniejąca na piśmie data „05 stycznia 2018 r.” odzwierciedlała jedynie moment jego wydruku z systemu. Dysponując oryginałem pisma powód miał jednak możliwość wyjaśnienia wskazanej wątpliwości – tak jak to np. uczynił z pismem dotyczącym wypowiedzenia znajdującym się na karcie 167 akt sprawy – czego jednak zaniechał. W tej też sytuacji Sąd przyjął, że procesowo obciążają go negatywne konsekwencje takich zaniechań.

Na marginesie Sąd zwrócił uwagę, że w piśmie na karcie 167 akt sprawy, które również nie stanowi oryginału, widnieje data „12 września 2016 r.” odpowiadająca rzeczywistemu momentowi jego powstania.

Sąd uznał nadto, że brak jest podstaw do zaaprobowania tezy strony powodowej o doręczeniu pozwanemu, przy zachowaniu reguł z art. 61 § 1 k.c., wezwania do zapłaty z karty 171. Zdaniem Sądu załączony do akt częściowy wydruk książki zawierającej listę nadawczą Banku z dnia 11 lipca 2016 r. wraz z wydrukiem technicznym ze strony urzędu pocztowego dowodzi wyłącznie faktu wysłania pozwanemu na adres jego zamieszkania przesyłki listowej. Nie świadczy jednak, że przesyłkę tę stanowiło wezwanie do zapłaty spełniające wymogi § 19 ust. 2 umowy nr (...).

Na tym tle twierdzenia powoda odnośnie skutecznego wypowiedzenia pozwanemu umowy z dnia 9 lutego 2006 r. nr (...) o wydanie i używanie karty kredytowej (...) według Sądu były nieudowodnione. Sam fakt doręczenia pozwanemu pisma zawierającego oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, bez jednoczesnego zachowania pozostałych, wynikających z umowy łączącej strony, koniecznych warunków wypowiedzenia, nie może przemawiać za słusnością stanowiska Banku, będącego wszak profesjonalistą zawodowo trudniącym się sprzedażą instrumentów płatniczych.

Sąd podniósł także, że nie mogło odnieść skutku zapatrywanie strony powodowej, jakoby oświadczenie o wypowiedzeniu umowy dotarło do M. W. najpóźniej z chwilą doręczenia mu pozwu w niniejszej sprawie. Zwrócił

bowiem uwagę, że K. N. – autorka pozwu – nie miała umocowania do samodzielnego składania oświadczeń woli o wypowiedzaniu umów dotyczących wierzycelności Banku.

Reasumując, zdaniem Sądu strona powodowa nie zaoferowała dowodów, z których wynikałaby zasadność jej roszczenia. Dlatego Sąd, na podstawie art. 6 k.c. i art. 232 k.c. oddalił powództwo w całości, o kosztach orzekając zgodnie z wyrażoną w art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Wyrok ten w całości apelacją zaskarżył powód, zarzucając Sądowi naruszenie następujących przepisów postępowania oraz prawa materialnego:

1) art. 6 k.c. poprzez uznanie, że nie udowodnił on zasadności i wymagalności roszczenia dochodzonego pozwem, a w szczególności zasadności i skuteczności wypowiedzenia umowy o wydanie i używanie karty kredytowej;

2) art. 354 § 1 k.c. poprzez uznanie, że brak spłaty wielu wymagalnych należności z tytułu realizacji bez pokrycia transakcji kart kredytowych i bezspornie istnienie tego długu, nie powoduje wymagalności tego świadczenia, nawet jeżeli umowa została w ocenie sądu – niewłaściwie wypowiedziana;

3) art. 227 k.p.c., art. 232 k.p.c. i art. 233 k.p.c. poprzez pominięcie istotnych faktów dla rozstrzygnięcia sprawy, znajdujących się w zgromadzonym materiale dowodowym w zakresie zasadności i skuteczności wypowiedzenia umowy o wydanie i używanie karty kredytowej oraz wymagalności długu – nawet jeżeli w ocenie sądu umowa została wypowiedziana niezgodnie z jej zapisami

Wskazując na powyższe wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości. Domagał się także zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Jako ewentualny sformułował wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja była uzasadniona.

Wstępnie wskazać trzeba, że sąd odwoławczy w obecnie obowiązującym systemie apelacyjnym jest przede wszystkim sądem merytorycznym, a nie tylko kontrolnym. Konsekwencją tego stwierdzenia jest zaś możliwość (konieczność) rozpoznania przezeń sprawy na nowo. Jedynym ograniczeniem kognicji tego sądu jest wskazany w apelacji zakres zaskarżenia. Sąd odwoławczy ma więc nie tylko prawo, ale i obowiązek dokonania własnych ustaleń faktycznych i oceny prawnej zebranego w sprawie materiału dowodowego. Jedynie w sytuacji, gdy sąd ten podziela dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, może ograniczyć się do ich zaaprobowania i przyjęcia za własne, co czyni zadość powyższemu obowiązkowi.

Biorąc pod uwagę powyższą prawidłowość wskazać trzeba, że stan faktyczny rozpoznawanej sprawy co do zasady nie był skomplikowany, a fakty istotne dla jej rozstrzygnięcia zostały prawidłowo zasygnalizowane przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd I instancji wadliwie jednak ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, czego skutkiem było błędne rozstrzygnięcie o zgłoszonym przez powoda roszczeniu.

Sąd I instancji trafnie identyfikując podstawę faktyczną roszczeń powoda w zawartej z pozwanym w dniu 9 lutego 2006 r. umowie nr (...) o wydanie i używanie karty kredytowej (...), błędnie uznał, że przedłożonymi w sprawie dokumentami powód nie wykazał skuteczności wypowiedzenia łączącej strony umowy, a co za tym idzie i wymagalności roszczenia. Dostrzec bowiem trzeba, że w aktach sprawy znajduje się dokument wypowiedzenia umowy karty kredytowej z dnia 12 września 2016 r. (k. 167). Wynika z niego zaś, że wypowiedzenie pozwanemu umowy nastąpiło z powodu negatywnej

oceny jego zdolności kredytowej, czyli na podstawie art. 19 ust. 1 umowy. Przy takiej więc podstawie wypowiedzenia – jak słusznie zauważył skarżący – nie istniał wymóg uprzedniego wzywania pozwanego do zapłaty długu. Umowa wymóg ten odnosiła bowiem jedynie do zalegania przez posiadacza karty ze spłatą dwóch minimalnych kwot do zapłaty (art. 19 ust. 2 umowy). Nie odnosiła go natomiast do sytuacji, w której posiadacz karty utracił zdolność kredytową. Przy czym w niniejszej sprawie nie powinno budzić wątpliwości, że pozwany taką zdolność utracił, na co wskazuje już wysokość zadłużenia w dacie wypowiedzenia przekraczająca kwotę 100.000 zł oraz dalszy brak spłat zadłużenia aż do chwili obecnej. W konsekwencji uznanie przez Sąd Okręgowy, że powód z uwagi na brak wykazania wysłania pozwanemu wezwania do zapłaty nie udowodnił wymagalności roszczenia, było całkowicie nieuzasadnione.

Niezależnie od tego wskazać trzeba, że wbrew ocenie Sądu I instancji w sprawie zaistniała również podstawa wypowiedzenia określona w art. 19 ust. 2 umowy. Z akt sprawy niezbitnie wynika bowiem, że pozwany nie realizował swego zadłużenia od co najmniej 2 miesięcy przed wypowiedzeniem (kwota zaległości na dzień 7 czerwca 2016 r. wynosiła 3.871,71 zł, zaś na dzień 8 lipca 2016 r. wynosiła już 8.732,12 zł). Co więcej, nie czyni tego również w chwili obecnej. Trudno więc akceptować stanowisko, że umowa wskutek rzekomego nieskutecznego wypowiedzenia jej przez powoda obowiązuje nadal, skoro pozwany nie realizował i nadal realizuje jej postanowień.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazywał również, że w związku z zaległością dwóch kwot minimalnych w płatności za ostatnie dwa pełne okresy rozliczeniowe, powód wzywał pozwanego do zapłaty długu w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy. W aktach znajduje się bowiem tzw. monit wraz dowodami jego wysłania pozwanemu (k. 171-176). Jego treść zaś zawiera informacje o zaległości w płatności kwoty minimalnej oraz o przekroczonym limicie kredytowym. Sąd Okręgowy niesłusznie przy tym uznał za nieprzekonującą argumentację strony, jakoby widniejąca na tym dokumencie data „05 stycznia 2018 r.” odzwierciedlała jedynie moment jego wydruku z systemu. Zgodzić się bowiem w tej mierze należało z powodem, że dowody nadania przesyłki zawierającej monit 11 lipca 2016 r. oraz jego treść wskazują, że istotnie data 5 stycznia 2018 r. była datą jedynie sporządzenia wydruku tego dokumentu na potrzeby Sądu. Skoro zaś tak, to trudno zakładać, że jakiegokolwiek inne przesyłki tego dnia były wysyłane do pozwanego. Pozwany zresztą nie wskazywał na to, jakie miały być to przesyłki. W rezultacie przyjąć należało, że przesyłką tą był monit z dnia 11 lipca 2016 r. Tym samym roszczenie powoda wobec skutecznego wypowiedzenia umowy stało się wymagalne.

Końcowo podkreślić należy, że pozwany w niniejszej sprawie nie zaprzeczał zawarciu umowy karty kredytowej z Bankiem oraz temu, że nie dokonał spłaty zadłużenia. Nie polemizował również z tym, że Bank, zgodnie z umową, miał prawo do dokonania jej wypowiedzenia.

W związku z powyższym uznać należało, że powód wykazał wszystkie niezbędne przesłanki, w tym skuteczne i ważne wypowiedzenie umowy, a zatem jego roszczenie zasługiwało na uwzględnienie.

Dlatego też Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zobligowany był zmienić zaskarżony wyrok i zasądził kwotę dochodzoną pozwem (110.310,41 zł) wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości 4-krotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego, jednak nie wyższymi niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 99.075,84 zł, która wynika z zawartej przez strony umowy o wydanie i używanie karty kredytowej z dnia 9.02.2006 r.

Konsekwencją wydania orzeczenia reformatoryjnego o powyższej treści była też zmiana rozstrzygnięcia w zakresie kosztów poniesionych przez strony w trakcie postępowania przed Sądem I instancji. W rezultacie Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok także i w ten sposób, że mając na względzie wysokość kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem I instancji poniesionych przez powoda, a wynikających z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zm) i wynoszących 5.600 złotych oraz wysokość opłaty od pozwu (4.954 zł), biorąc też pod uwagę uiszczoną przez niego opłatę od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych oraz fakt, iż pozwany postępowanie przegrał ostatecznie w całości, w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.371 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny również rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. przy zastosowaniu art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c.. Zasądzona kwota 9.004 zł obejmowała: opłatę od apelacji – 4.954 zł i koszty zastępstwa prawnego profesjonalnego pełnomocnika, będącego radcą prawnym, ustalone w oparciu o § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 4.050 zł.

B. I. E. J. M.